

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **Ing. V. V.**
bytem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2019, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí Magistrátu města Přerova (dále jen „magistrát“) ze dne 21. 6. 2019, č. j. X, kterým magistrát uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni spáchání přestupku. Magistrát žalobci za přestupek uložil pokutu ve výši 1 700 Kč a paušální náhradu nákladů správního řízení 1 000 Kč.
2. Přestupku se žalobce dopustil tím, že jako provozovatel vozidla RZ X nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť dne 29. 11. 2018 v 15.42 h na pozemní komunikaci č. I/55 v k. ú. Lověšice u Přerova, na křižovatce ulic Hulínská a Nivky, ve směru jízdy od obce Přerov směrem k obci Břest, nezjištěný řidič výše uvedeného vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy mimo obec, stanovenou dopravní značkou „B20a“ na 50 km/h. Hlídka Policie České republiky (dále jen „policie“) vozidlu

naměřila automatizovaným technickým prostředkem RAMER10 T/18/0706 rychlost 70 km/h, po odečtu odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h rychlost jízdy 67 km/h. Tím nezjištěný řidič porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu a dopustil se jednání, které vykazuje znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.

3. Žalovaný změnil rozhodnutí magistrátu ve výroku tak, že vypustil text „*při naměřené rychlosti vozidla do 100 km/h, popř. ± 3 % km/h při naměřené rychlosti vozidla nad 100 km/h*“. Dále text „*podle § 35 písm. b) a § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní text pokuty ve výši 1 700 Kč*“ změnil na text. „*podle § 125f odst. 4 v návaznosti na § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu správní trest pokuty ve výši 1 700 Kč*“.
4. **Žalobce v žalobě** namítal, že pro identifikaci řidiče žádal magistrát o poskytnutí informací o popisu řidiče nebo zaslání fotografie vyhotovené automatizovaným technickým prostředkem. Magistrát požadované informace žalobci nesdělil. Postup magistrátu tak vedl žalobce k pochybnostem, zda je spisová dokumentace v pořádku, a proto požadoval po žalovaném ověření této skutečnosti. Žalovaný však danou skutečnost neověřil a v napadeném rozhodnutí se ke klíčovému problému, což je poskytnutí informace o vzhledu řidiče, nevěnoval vůbec. Tímto postupem žalovaného došlo ke zkrácení práv žalobce. Žalobce má za to, že rozhodně není v souladu s veřejným zájmem, aby místo pachatelů přestupků byli trestáni provozovatelé v případech, kdy lze řidiče zjistit. Je rovněž otázkou, jak spolehlivě byl zjištěn skutkový stav, když ani žalovaný v rozhodnutí žalobci nepředložil informaci o tom, jak vypadala osoba, která vozidlo řídila, natož pak celou fotografií. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí nezohlednil, že žalobce během celého řízení projevoval procesní aktivitu vedoucí ke zjištění řidiče, a dále nevzal v úvahu požadavek hospodárnosti řízení, když klade žalobci za vinu, že si nevzal dovolenou a nejel do vzdáleného místa nahlédnout do spisu.
5. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že magistrát po přijetí oznámení o podezření ze spáchání přestupku postupoval podle § 125 odst. 1 zákona o silničním provozu. Výzvu k uhrazení určené částky zaslal magistrát žalobci, a tato obsahovala veškeré předepsané náležitosti. Jelikož žalobce nesdělil údaje o osobě řidiče, magistrát věc odložil a pokračoval v řízení o přestupku provozovatele vozidla. V průběhu správního řízení žalobce několikrát písemně kontaktoval magistrát. V podáních však žalobce žádné skutečnosti k totožnosti řidiče vozidla či osob, kterým svěřil vozidlo k užívání, neuvedl, stejně tak se nedostavil k magistrátu k provedení důkazů. Žalovaný odkázal na podobný případ posuzovaný Nejvyšším správním soudem (dále jen „NSS“) pod sp. zn. 5 As 177/2017 (všechna rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Magistrát nepochybil ani v případě, kdy nevyhověl návrhům žalobce na zaslání záznamu z měřicího zařízení. O svých právech (mj. o právu nahlížet do spisu, činit si výpisy a právo na vyhotovení kopie spisu) byl žalobce náležitě a opakovaně magistrátem poučen. Žalobce však svého práva nevyužil, a svými podáními se snažil přenést odpovědnost za svoji laxnost na magistrát tvrzením, že mu ze strany magistrátu nebyla poskytnuta potřebná součinnost. K námitce žalobce, že magistrát měl zaslat žalobci záznam z měřicího zařízení, žalovaný uvedl, že z § 38 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), ani ze základních zásad činnosti správních orgánů nelze dovodit povinnost správního orgánu takto pořízenou kopii zaslat osobě oprávněné k nahlížení do spisu poštou nebo elektronicky. Právo na pořízení kopie tedy není ve správním řádu upraveno jako samostatné právo, ale jako

součástí práva na nahlížení do spisu. Toto pojetí odpovídá i závěrům judikatury správních soudů (rozsudek NSS z 23. 6. 2011, sp. zn. 5 As 16/2011, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2017, sp. zn. 29 Af 1/2015). Jak vyplývá i ze Závěru č. 169 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 31. 5. 2019, právo nahlížet do spisu představuje jedno ze základních procesních práv a slouží k naplnění ústavně zaručeného práva každého vyjádřit se ve své věci ke všem prováděným důkazům. Z ústavního pořádku však neplyne konkrétní právo na pořízení kopie spisu či jeho části, tím méně pak na její zaslání. Právo na pořízení kopie spisu nebo jeho části je založeno až zákonem, přičemž správní řád výslovně neupravuje právo na zaslání kopie spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky.

6. **Žalobce v replice** konstatoval, že žalovaný se opět nevyjádřil ke všem připomínkám, které uplatnil v odvolání a v žalobě. Domnívá se, že na fotografiích získaných z automatizovaného technického prostředku není vůbec nic nebo z nich nelze určit, kdo vozidlo řídil. Pokud by taková situace nastala, dopustily by se správní orgány podvodu, protože oba vyzývaly žalobce k tomu, aby přijel osobně nahlédnout do spisu a identifikoval řidiče, přičemž by musely vědět, že návštěva úřadu by byla zbytečná. S tvrzením žalovaného, že stav a průběh řízení a obsah podání žalobce lze připodobnit k případu, o němž rozhodoval NSS rozsudkem ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 As 177/2017-49, žalobce nesouhlasí, jelikož v citovaném případě jde o odlišnou situaci, kdy provozovatel brojí proti způsobu zjištění rychlosti a provozovatel jako řidiče označil osobu zemřelou. V závěru repliky žalobce poukazoval na nesprávný výklad žalovaným citovaného § 38 správního řádu, které neupravuje způsob nahlížení do spisu, ale definuje oprávnění osoby. Z výkladu citovaného ustanovení nevyplývá, že správní řád nezakládá osobě oprávněné k nahlížení do spisu právo na to, aby jí správní orgán zasílal kopii spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky. Žalobce nesouhlasí ani s výkladem žalovaného, že nahlížení do spisu předpokládá fyzickou přítomnost na pracovišti správního orgánu a pak i výkon práva, které je s nahlížením do spisu spojeno, předpokládá dostavení se ke správnímu orgánu.
7. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
8. Krajský soud ve vztahu k žalobním námitkám zjistil **ze správního spisu**, že žalobce reagoval na výzvu magistrátu k úhradě určené částky, resp. podání vysvětlení tak, že vozidlo v době spáchání přestupku neřídil, vozidlo užívá pět členů jeho rodiny a písemně požádal o zaslání fotografie, aby mohl identifikovat řidiče.
9. Magistrát žalobci písemně sdělil, že fotografii nemůže poslat, že ta je součástí správního spisu, do kterého žalobce může nahlédnout a pořídit si výpisy a kopie v souladu s § 38 správního řádu.
10. Žalobce magistrátu písemně sdělil, že § 38 správního řádu podle něj zaslání fotografie do datové schránky nevylučuje.
11. Magistrát žalobci přípisem navrhl, aby se žalobce nechal zastupovat a připomněl § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, podle kterého je provozovatel vozidla povinen znát totožnost osoby, které vozidlo svěří.

12. V obsáhlém odvolání, kde žalobce vyjádřil nesouhlas s řadou argumentů magistrátu v rozhodnutí o přestupku, žalobce uvedl, že magistrát mu mohl popsat řidiče, že jiné správní orgány fotografie posílají, že žalobce žádné ustanovení zákona neporušil, že magistrát měl možnost zjistit řidiče a že rychloměr musí být umístěn podle výrobce tak, aby osoba na fotografii byla rozeznatelná.
13. Žalovaný v rozhodnutí o odvolání odkázal na podobný případ podle rozsudku NSS č. j. 5 As 177/2017-49 (jiný žalobce se rovněž neseznámil s podklady rozhodnutí, ačkoliv měl tuto možnost). Podle žalovaného byl v posuzované věci žalobce náležitě a opakovaně poučen o právu nahlížet do spisu, avšak žalobce svého práva nevyužil.
14. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
15. Žalobce uplatnil v žalobě zejména námitku, že vadou postupu předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí bylo, že magistrát neposlal žalobci na jeho žádost fotografii z rychloměru, aby mohl rozpoznat řidiče. Soud zdůrazňuje, že při přezkoumání souladu rozhodnutí (a předcházejícího postupu správních orgánů) se zákony jde o otázku právní, nikoli technickou.
16. Podle § 38 odst. 1 správního řádu účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce.
17. Správní řád ani jiný zákon či podzákonný předpis, se nezabývají výslovně otázkou, zda má účastník řízení právo na zasílání spisu nebo jeho části. Touto právní otázkou se však správní soudy již opakovaně zabývaly.
18. Například NSS ve svém rozsudku ze dne 24. 9. 2020, č. j. 3 As 124/2018-61, uvedl, že **správní orgány nepochybily, umožnily-li stěžovateli pouze fyzické nahlížení do spisu, neboť povinnost zajistit účastníkům vzdálený přístup ke spisové dokumentaci jim žádný právní předpis neukládá** a odkázal přitom na svůj předcházející rozsudek ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 As 16/2011-106.
19. Ve všech případech se soudy shodly a je tomu tak i v posuzovaném případě, že právní nárok na poskytnutí fotokopíí ze správního spisu účastník řízení nemá a nelze ho dovodit z žádného zákonného ustanovení. Zákonodárce tento způsob získávání informací ze správního spisu zkrátka neumožnil. Nelze ho vyvodit ani žádným výkladem práva, jak vyplývá z právních názorů v rozhodnutích soudů. Na tyto právní závěry nemají vliv ani technické možnosti nebo praxe některých správních orgánů. Orgány veřejné moci, tedy správní orgány a soudy, mohou v souladu s čl. 2 odst. 3 Ústavy (č. 1/1993 Sb.) postupovat pouze v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Pro orgány veřejné moci neplatí, že mohou činit vše, co není zakázáno, jak je tomu u občanů (čl. 2 odst. 4 Ústavy), jak to požadoval žalobce s tímto odůvodněním po magistrátu ve správním řízení.
20. K obecné žalobní námitce, že nebyl zjištěn dostatečně skutkový stav a není v souladu s veřejným zájmem, aby byli postihováni provozovatelé vozidla, se soud ztotožnil s argumentací magistrátu a žalovaného o tom, že učinily nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla v době přestupku. Jak již mnohokrát vyslovily správní orgány i soudy, klíčový je zde rozsudek NSS z 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, podle kterého by bylo *„proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125b odst. 6 zákona*

o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. (...) pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, (...) je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 (nyní odst. 5 – pozn. soudu) zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“

21. V případě, že provozovatel vozidla na základě poučení ve výzvě k úhradě určené částky podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu ve stanovené lhůtě správnímu orgánu nesdělí údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku, správní orgán zpravidla není povinen pokračovat v šetření přestupku a vyzývat provozovatele vozidla k podání dalšího vysvětlení, ale může přistoupit k zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu (srov. rozsudek NSS z 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016-46).
22. V posuzovaném případě žalobce totožnost řidiče vozidla nesdělil, i když ve správním řízení poukazoval na to, že svěřuje vozidlo jen několika členům v rodině. Určenou částku žalobce neuhradil. Žalobce ani nenavrhl magistrátu např. zaslání spisu k nahlédnutí u správního orgánu, který je mu více dostupný. Žalobce mohl rovněž udělit plnou moc osobě, které vozidlo svěřil či svěřuje, aby do spisu nahlédla místo něho a pořídila si kopii fotografie, anebo ji udělit k témuž účelu kterékoli jiné osobě.
23. Smyslem zavedení objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla bylo efektivní postihování některých přestupků dle zákona o silničním provozu, což v minulosti ve velkém množství případů možné nebylo, a to i přesto, že provozovatel vozidla znal totožnost řidiče, který přestupek spáchal. V první řadě je třeba potrestat skutečného řidiče, avšak pokud provozovatel na výzvu správnímu orgánu nesdělí jeho údaje, nastupuje řízení o přestupku provozovatele. Jinými slovy, subsidiarita přestupku provozovatele vozidla umožňuje provozovateli vozidla vyhnout se stíhání tím, že správnímu orgánu poskytne důkazy potřebné ke stíhání řidiče. Pokuta za přestupek provozovatele vozidla je limitovaná, nedochází k zaznamenání bodů do registru řidičů a provozovatel vozidla může uplatňovat náhradu za uhrazenou pokutu po řidiči vozidla. Ani podle Ústavního soudu o nepřiměřeně tíživou pokutu nejde a nelze v ní spatřovat nátlak na provozovatele vozidla činit výpověď – „...místo toho mu zaplacení pokuty, respektive určené částky, za těchto podmínek umožňuje tuto osobu ochránit před stíháním za přestupek...“ (srov. nález Ústavního soudu Pl. ÚS 15/16, <http://nalus.usoud.cz>).
24. Pro úplnost soud dodává, že kvalita fotografií z rychloměru je většinou velmi malá a neumožňuje rozpoznat podobiznu řidiče, nadto ji nemá správní orgán v běžných případech s čím porovnat. Kvalita fotografie v posuzovaném případě je malá a vozidlo je zaznamenáno ve tmě.
25. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Argumentaci magistrátu a žalovaného lze doplnit poukazem na právní zásadu, že každý si má střežit svá práva a dále že vlastnictví zavazuje (čl. 11 odst. 3 Listina základních práv a svobod).
26. Vzhledem k výše uvedenému soud zamítl žalobu jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

27. Soud rozhodl o nákladech řízení ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 25. března 2021

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně